

STOPA

"Chcem věrni
zůstat také dál"

Zpráva č. 10

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V EXILU

"STOPA", P.O. Box 1948

San Diego, Cal. 92112

Květen 1965.

Skautská vzpomínka na Pražské povstání

Uplynulo dvacet let od Pražského povstání, které vyvrcholilo kapitulací všech jednotek německé branné moci v Praze do rukou Revoluční národní rady české. Mnoho bylo v uplynulých týdnech řečeno, mnoho bylo napsáno o květnových událostech pražských. Podrobně byl objasněn sled událostí, zúmyslně zamlžovaný komunistickou propagandou. Znovu a znovu byl probírán politický a historický význam oněch dnů. A jak už to bývá, hodně pochvaly sami sobě udíleli někteří z účastníků povstání a hodně viny připisovali jiným.

Obávám se však, že dosud nebylo vysloveno dosti uznání všem těm, kterým uznání po zásluze patří - a uznání si jistě nezasluhují pouze přímí účastníci bojů. Obávám se, že za celých dvacet let nikdo neřekl pořádně "děkuju" našim skautíkům, ač si dík a uznání jistě poctivě zasloužili.

Čtyři dny bojů. Revoluční národní rada zasedala v Bartolomějské ulici bez přestání. Činovníci Rady neměli kdy a kde se najíst, vyspat, či převlect. V místnostech Rady bylo jako v holubníku. A když bylo po německé kapitulaci, bylo snad ještě hůře. Improvisované úřadovny se staly sídlem moci výkonné a vládní. Z holubníku se stal včelín. Každý něco chtěl, každý s něčím přišel jako do úlu. Řada lidí se vůbec netrhla.

Kdo se měl starat o pořádek ve frontách návštěvníků, kdo měl nosit vzkazy, kdo měl dělat poslička? Kdo měl seběhnout do podzemního krytu, kde bylo velitelství "Bartoš", kdo měl po celé budově shánět poručíka Krčmu, držitele jediného úředního razítka Rady? Kdo měl doběhnout pro pivo či pro sodovku, kdo měl skočit pro housku a párek (byl-li totiž párek vůbec k sehnání), kdo měl uklízet nepočítané špačky, kterých přibývalo takovou měrou, až se nám někdy zdálo, že se v nich brouzdáme po kotníky? Kdo měl včas upozornit členy Rady, rozutíkané po všech různých místnostech a poschodích, že se do Rady dostavil třeba sovětský generál Rybalko, dychtiv důstojného uvítání, nebo zase že přišla francouzská vojenská mise, pátrající po zavlčených politických věznicích, či že z Plzně dojeli redaktoři amerického vojenského listu "Stars and Stripes"? Kdo měl zastávat všechny ty bezpočetné služby a službičky, kterých bylo nutné zapotřebí, aby zmatek a nepořádek nebyl ještě tisíckrát horším, než jakým ve skutečnosti byl.

Nastoupili skauti. A bylo po starosti. Stále ochotní, stále úslužní, stále veselí pomáhali všude, hrdi na to, že svým způsobem byli spoluúčastní na kráse, hrdosti a radosti našeho osvobození. Nám všem tenkrát dali příklad, co všechno může dokázat dobrovolná kázeň.

Na mnohé bojovníky i nebojovníky Pražského povstání se potom snesla práška rádu a vyznamenání. Obávám se, že na skauty bylo zapomenuto. A přeci jejich chování bylo vzorné a jejich zásluhy značné. Ve chvíli, kdy skoro každý od Národní rady něco chtěl, naši skauti chtěli jenom pomáhat a sloužit.

Jsem věru rád, že jsem u toho všeho byl, že jsem tenkrát viděl, co kdo dělal a že tak mohu alespoň dnes, po dvaceti letech, vydat toto svědectví. Naši skauti nejsou z nejposlednějších, kteří si zasluhují díky a uznání, kdykoli je vzpomínáno slavného pražského máje roku 1945.

Dr. František Schwarzenberg

S J E Z D

V posledním čísle jsme uvažovali o tom, máme-li se sejít, abychom obnovili stará přátelství a navázali nová, aby se osobně poznali mnozí z nás, kteří si po léta korespondují, nebo kteří se viděli naposled ještě před dvaceti lety doma.

Požádal jsem naše bratry v Chicagu, aby se ujali přípravy této naší schůzky a s pomocí nás všech připravili program. Chicago je asi tak uprostřed mezi námi, co žijeme na Pacifiku a těm co jsou při Atlantiku a ostatně v Chicagu samém, je nás nejvíce. Je to také centrum krajanského života a tak budeme mít příležitost sejít se i s jinými svými známými a dát i jim příležitost aby viděli, co vlastně děláme.

Nejvhodnější doba, podle mého názoru by byla na počátku léta 1966, ale máte-li někdo jiné návrhy, prosím, napište do Stopy.

O čem již nyní můžeme všichni přemýšlet a co si připravit: Přemýšlejme co všechno můžeme dělat, abychom se zdokonalili ve skautingu a sledovat nové směry, které vidíme kolem sebe. Ať již jsou úspěšné, nebo ne. Tyto zkušenosti jsou neocenitelné. Sledovat moderní skautskou literaturu, nové hry, nové příručky a pořídit si alespoň seznamy, sehnat katalogy, po případě knihy, které kdokoliv z nás považuje za dobré.

Promyslet si, o čem chceme na schůzce hovořit a co považujeme, každý z nás za nejdůležitější problém. Přemýšlejte také o tom, co bude úkolem našeho "náčelnictva", které má koordinovat naši práci na dálku a jak by se to dalo provést.

Váš Velen.

Romantický ráz našeho českého a slovenského skautingu před čtvrt stoletím

Skauting v každé zemi má osobitý charakter. Náš československý skauting však byl rozhodně rázovitější, než skauting v mnoha jiných zemích, jež jsme znali. Byli jsme na tu svéráznost pyšní a měřili jsme úroveň skautingu v cizině svým měřítkem. Bylo proto naše první setkání s anglosaským skautingem ať už před válkou nebo až za emigrace (u těch maldších) určitým zklamáním, ne-li "šokem". Nevěděli jsme, že co se nám tak líbilo na našem skautingu, nebylo typicky skautské, ale typicky česke nebo slovenské. "Milosrdný čas" zahojil tu ránu u mnohých, ale ne u všech. Někteří z nás se dodnes nesmířili s tím, co, ač tak samozřejmě u našeho skautingu a vůbec v životě naší mládeže, chybí zcela u mládeže anglosaské. Jde o mnoho charakteristik; některé je těžko vyjádřit ryzími pojmy; jde o t. zv. "imponderabilia". Kde je však ten největší a nejnapadnější rozdíl? Mně se zdá, že nejtypičtější zvláštností našeho skautingu byl vyhraněný romantismus (ten výraz zde nemá onen smysl jako jeho anglický protějšek "romanticism" anebo příbuzné anglické slovo "romance", jež má erotický spodní tón.) Naše dospívající mládež (nejen dívčí, ale i chlapecká) měla mnohem intenzivnější citový život, než její bratři na př. v Anglii. Byla vysoce citlivá pro malebnost, pro exotiku, pro spartanství takřka asketické, pro romantické přátelství skoro zeyerovské a náš skauting měl zřejmě sentimentální zabarvení, jaké rozhodně nemá na př. v Anglii. V některých svých prvcích byl náš skauting v době mezi dvěma válkami neobyčejně důmyslně, až rafinovaně, přizpůsoben krajní sensitivnosti středoevropského dospívajícího hochy a děvčete.

Romantický ráz rozhodně převládal i ve francouzském skautingu, ale myslím, že nikdy nedosáhl takového stupně dokonalosti jako na př. ve Foglarových knihách pro chlapce, anebo, v trochu jiném pojetí a odstínu, v Novákové "Zeleném jezeře". (Foglar i Novák byli jedineční znalci a nadšení milovníci našich dospívajících chlapců, ač temperamentem byli antipody). Bernanos, tuším v knize "Monsieur Quine", vkládá do úst guvernanky slova o západním rozdílu mezi anglickým a francouzským hochem, ale mně se zdá, že rozdíl mezi anglickým a českým (nebo vůbec středoevropským) chlapcem v době mezi dvěma válkami byl asi větší. A kdoví zda ta naše romantická záliba (náš vyhraněný patriotismus takové věci nerad doznává) nebyla důsledkem sousedního německého romantického sklonu a našeho dlouhodobého soužití s německy mluvícím a německy cítícím živlem. Sentimentální a romantický, piktoreskní a dobrodružný charakter převládal totiž hlavně u ranných "Wandervogelů", německého, nepolitického a vlastně neideového hnutí, organizace založené mládeží samou. Bylo důsledkem escapismu německé mládeže z prepolitizované a nabitě atmosféry jejich otců. Wandervogel byl alespoň o jednu generaci starší než skauting, ale literatura zhodnocující jeho povahu a romantickou stránku byla většinou vydaná v době kolem První války.

Indiánsky nostalgický, excentrický a krajně romantický Ernest Thompson-Seton (jehož "Woodcraft" nebo "Lesní moudrost", propagovaný u nás Prof. Dr. Milošem Seiffertem, zůstal malou a esoterickou skupinou nadšenců a "zasvěcenců"), hluboce ovlivnil československý skauting, také paralelní "trampství"

skauting, baden-powell
romantický - primitivní
Katedrál - primitivní

a těžko říci, zda náš skauting dlužil více Baden-Powellovi, anebo Thompsonovi-Setonovi. Budoucí odborné studium možná odkryje, že Thompsonův romantický, přírodomilovný ideál pro dospívajícího, hocha, zbožňující primitivního člověka ("Rolf-Zálesák") a primitivní život v přírodě, nebyl nikde tak oceněn (ani v Thompsonově vlasti), jako v Československu. Romantický ceremoniel, ač rozhodně existující v anglosaském skautingu a jeho Lesních školách, nebyl nikde přijímán s takovou opravdovostí jako u nás doma. Vážný a sentimentální rys programu tolika táboráků u nás před čtvrt stoletím, je celkem cizí anglické chlapecké povaze, tak asi jako radostný, ale vážný a slavnostní ráz českého a slovenského oslavování Štědrého večera v rodinách je cizí anglickému pojetí radostnosti Vánoc.

Zaslouží povšimnutí, jak se slovo "posvátný" často vyskytovalo v našem skautském slovníku v kontexty zhola nekřesťanském a vlastně nenáboženském. Romantika a "mystika" skautských obřadů, hlavně okolo táborového ohně, byla často náhražkou skutečného náboženského obřadu a života, jakousi slepou uličkou, nebo lépe ukazatelem cesty na mylném rozcestí, kde odbočka není silnicí vedoucí k cíli, ale jen vjezdem do soukromého dvora. Skutečná "posvátnost" náboženského ceremoniálu má za účel být ukazatelem cesty k nestvořené a primární posvátnosti Boha, jez je zdroj veškeré sekundární a analogické svátosti.

Tento článek je soukromým názorem a autor netvrdí, že jeho analyza je neomylná. Nečeká sice písemné odpovědi na tuto "challenge", ale doufá, že čtenáři se zamyslí a rozváží, které prvky našeho chlapeckého (hlavně pubescentního) skautského "tomantismu" a sentimentality byly zdravé a kladné a které byly omylem.

Snad nám čtenáři pošlou i jiné, krátké studie o charakteristických a jedinečných rysech našeho někdejšího skautingu a poví nám kolik z nich zbylo dnes, po čtvrti století, v emigraci.

RACEK, Malé Antily

EXULANTE! Fr. Pavlovský (Italie, 1949)

Tys prchal ze své otčiny
kde Ideál stál se Zmetkem,
a nedbal's na slzy matčiny:
dobro chtěl's mít skutkem
a nikdy nepřestal's ho ctít.
V exilu přes všechna zklamání
jsi příkladně žil jak dosud...
Azza výsměch, vylhaná udání,
za lži - Tě jistě odmění Osud.
Za dobro stěstí dát Ti bude chtít...

A Ty, jenž lidský jsi Zmetek
jsi prchal když směnil's Ideál
za spoustu krađených cetek...
Zde udáváš, lžeš a kradeš dál,
mniš, Osud že musí Tě pohostit!
I Tobě zbudou jen vidiny
na dobu ztrávenou v exilu.
Až Ti Čas nasadí šediny
a svým rubem získá přesilu,
Tvou špatnost bude krutě mstít...

Bratři a sestry!

Krásné vánoční číslo Vaší "STOPY" mne zaujalo hlavně článkem bra Racka o věčnosti hodnot skautingu. Jeho myšlenkový postup, jeho otázky, jeho náměty přizpůsobit dnešku co změnám podléhá, jeho starost o přesné vytýčení úkolů- to všechno svádí k vyslovení vlastních myšlenek. Nebude se tu jednat o názory nejmladších bratří a sester, kteří sami ještě potřebují dobrého vedení, ale o bratry a sestry dospělé. Neváhejte se zúčastniti těchto rozhovorů. Jste k nim legitimováni a legitimováni svým věkem, zkušenostmi, čistým svědomím a čistým srdcem Skautů.

Citát A.B. Svojsíka za článkem Br. Racka naznačuje dospělým skautům cestu za vývojem ve prospěch všeho, co přináší nové metody, nové statky /jistě duševní/ a novou krásu. Budete asi okamžitě reagovat a řeknete, že Rackův článek je podnětný, a doplněn Svojsíkem z r. 1935 bezpodmínečně vyžaduje úpravy podle novot, které jsme do dneška prožívali a zažili. Anebo-a to je smutné-zjistíte, že nové hodnoty, přinesené lidstvu v posledních 30 letech jsou jen a jen destruktivní a negativní. A krása? Ušlechtilé tvary bombardovacích letadel nebo hrůzбудících skafandrů letců do stratosféry? A nové statky? Energující Kafka, nemravný existencialismus Sartrův, "progressivní" maliství? Ustrnete. Kam teď? Vpřed? Zůstat stát na starých dobrých zásadách?

Těžká odpověď pro skauta. Opravdového skauta podle Svojsíka. Až se ale proberete z ustrnutí, poznáte, že bude nutno debatovat, už proto, aby to nebyli jiní, kteří by místo vás "zlepšili" formulaci skautingu vpašováním koexistence se špatnem, jako se to stalo v poslední době katolické církvi. s otevřenou diskusí s komunismem.

Bude nutno probrat bod za bodem všechno, co měl skauting v plánu pro lidstvo. Jasně to říci, jak chce br. Racek, aby to i mládež pochopila. Otevřeně pranýřovat nemrav shovívavosti, otevřeně zdůraznit nekompromisní následování všeho krásného podle Svojsíka.

Žijete v novém prostředí, někteří se těžce přizpůsobovali okolí, ale zůstali jste skauty. Čistými. Nemáte výčitky svědomí, že jste se prohřešili proti sobě, proti dětem, proti národu, proti lidstvu. A na svém okolí můžete si dobře prověřit své počínání skautů, protože jste svědky-nebo byli-jak vaše nová vlast chybami trpí. Nejsou to chyby diplomatické, nejsou to chyby vládní, jsou to hrubé přehmaty proti opravdovému bratrství lidí, proti zásadám pomoci včas a nezištně, jsou to chyby neskautské výchovy jedinců.

Skautské bratrství není možné bez opravdového přátelství. Bratra mohu nenávidět. Bratra mohu podvádět. Bratra si mohu koupit. Ale přítele-to je něco jiného. Buď je přítelem upřímným, nebo přátelství předstírá. Vaše nová vlast chybovala tolik, že by mohla zoufale a měla vykřiknout: Bože zbav mne mých přátel, s nepřáteli si vím rady. Má se skaut dostat do této situace? Ne, přestal by být skautem.

Bratr Racek se ptá, jakou odpověď přináší skauting Vašich otců na bolesti doby poválečné. Jak odpoví děti, když otcové už nežijí? Jak jsem znal br. A.B. Svojsíka, otevřel by údivem oči dokořán a klidně odpověděl: Musíme je léčit právě a jedině tím našim skautingem. Ten se nezměnil, ale bolesti přišly. Nové. Zlé. Mravní. My hlásali vždy jen mravnost. Zbude Vám tedy jen rozřešit otázku, zda je skauting lékem po diagnóze, nebo má být lékem preventivním. Skauting byl už před válkou a byl jen přehlušen kvílením z koncentráků a výbuchy leteckých bomb. Všechna morálka byla umlčena pokřikem zvůle a surovosti. Selhal-li tedy nebo neměl dost vlivu a síly k životu, je nutno dnes dvojnásob nasadit všechny síly, aby se choroby příště neopakovaly a aby byl schopen v mimořádných poměrech plnit svou povinnost. Jednou z předních povinností je omezení chorob mravních-jako nakažlivých-na nevylečitelně onemocnělé.

Ano, vyslovte se o zásadách mravnosti, vyslovte se o zásadách skautingu, které vyznáváte, vyslovte se upřímně o úkolech, které se cítíte jako Svojsíkovi skauti povinni plnit, vyslovte se o osudu svých dětí.....

Bratři a sestry, matky a otcové budoucích pokolení, uskutečňte návrh bra Racka. Dejte hlavy dohromady, otevřte svá skautská srdce, nechte se ovlivnit čistotou svého svědomí a rokujte. Rokujte o své skautské lásce, rokujte o ideách, kterým se pokorně poklonil Váš A.B. Svojsík, ujasněte si znovu a znovu své úkoly a povinnosti, formulujte je také pro své děti, a zapřísáhněte se nepropadnout shovívavosti k nemravnostem pokroku. Pomáhejte k jeho omezení na vědu a techniku, aby - až jám jednou budou zničena Vaše těla, Vaše duše odešly čisté z tohoto slzavého údolí.

Váš bratr

Sao Paulo, 30. března 1965

František Herman

SKAUTI V CHICAGU uspořádali schůzku v příjemném sklípku bra. Holečka v neděli 9.5. Byl to zároveň večírek na rozloučenou se sestrou Alenou, která se nám vdává. Br. Balejka promítnul obrázky z činnosti českých skautů v Australii na táboře blízko Sydney a z Australského Jamboree v Melbourne. Br. Balejka nám asi odjede do San Franciska a br. Holešek byl pověřen funkcí vedoucího této skupiny. Večírek byl ukončen pohostinstvím paní Holečkové a zazpívali jsme si dobré staré skautské písně. Schůze se zúčastnilo 15 členů.

jer.

nastáva doba dovolenky a mnohí z Vás budete cestovať po USA. Pri tejto príležitosti by bolo dobré, keby ste cestu plánovali tak, aby ste navštívili našich skautov a skautky v tých štátoch, ktoré budete prechádzať. Osobne poznáte tých, ktorí s Vami veria ve skaut, ideálne a ktorí sa hlásia k českoslov. skautingu. Bude to iste príjemné sňádanie

-Fakir-

nasledujúci si prajú ich adresy uverejniť:

Mr. Janecek - 300 Atwater Ave. Port Credit, Ont. Canada
 Rev. J. Horak - 4605 W. Broadway Montreal 26 Canada
 J. A. Monecny - Salem, -strong, Me.

Ms. Smelhausova, 2406 Austin Blvd. Cicero 50 Ill. (pre všetkých skautov a skautky v Chicago a okolí - Balejka, Martin, Holecek, Popelka, Jirak Jandacek, Lukes, Švrcek, Kovarova, Šafusova, Bilkova,

nasledujúci si prajú, aby dopis bol poslaný na adresu stopy:

California: Vilemkova - Santa Monica, Rosypal - L.A. Dostal - Hollywood,
 Koitch - Monrovia, Kopa - Van Nuys

Ohio: Planicka - Toledo, Lavicka - Cleveland, Pospisil - Cleveland,
 P. Donath - Shaker Heights

Mississippi: J. Purman - Biloxi Illinois: A. Dube - Lincoln

Massachusetts: Op. Venuta - Weston, A. Kalina - Cambridge

Maine: V. Dolman - Brewer N.H. : J. G. Filip - Glen

Maryland: M. Gregory - Silver Spring

Pennsylvania: Janosik - Philadelphia Arkansas: J. Morton - Hot Spring

Canada: Mrs. Marshal - Suelph, Ont. Velen, Trial, B. J. V. Arska - Toronto
 Rev. Janda, Toronto, J. Holman - Montreal, M. Dressler - Montreal
 Rev. Janicek - Montreal, B. Grzebien - Ottawa, Ont.

B.W.I. Father Bernhard O.P. St. George's Cathedral, Grenada

Brasil: F. Herman, Av. Celso Garcia 2007/Apto 32 Sao Paulo

Mexico: Dr. Laska W. Germany: B. J. Frei - Munchen, Kratochvil -
 Stuttgart,

Bolivia: Ploskonka - La Paz Austria: Stankovsky - Wien

Australia: Dressler - Sydney, Janecek - NSW, Nichols - Victoria

England: Medlik, London Trinidad: V. Kacal - Port of Spain